

Ieder mens zijn eigen talent en motivatie

Voordracht Anton Philips op Congres Content, 29 oktober 2012

Ieder mens is gemotiveerd. Dat is bij de kleinste kinderen al te zien. Ze zijn gemotiveerd om te leren, te leren lopen, en om de wereld te ontdekken.

Op iets oudere leeftijd zie je de motivatie terug als ze met sport bezig zijn en in andere situaties waarin ze dingen doen die ze graag willen doen. De enige manier om ze te demotiveren is om ze dat te verhinderen.

Maar eerst iets over mezelf zodat u een beetje weet wie er voor u staat. Zelf was ik in mijn jeugd altijd heel actief met sport, met scouting, en vanaf mijn vijftiende jaar met idealen waarvoor ik mij wilde inzetten. Mede doordat ik goede cijfers had voor wiskunde op school, maar vooral doordat ik bij Philips wilde werken - het bedrijf dat door mijn grootvader was groot gemaakt - besloot ik natuurkunde te gaan studeren in Delft. Ondanks een voorspoedig verloop van mijn studie, merkte ik na vier jaar dat natuurkunde mij onvoldoende boeide om er mijn werk van te maken en dat ik idealen had waar ik mij op dat moment wel doorgericht voor kon inzetten. De volgende twaalf jaar besteedde ik als vrijwilliger aan het realiseren van deze idealen.

Op het moment dat er een overvloed aan vrijwilligers was bij deze organisatie kwam ik terug bij mijn eerdere concept en ging ik bij Philips werken. Ik kwam bij de hoofdindustriegroep Telecommunicatie en werkte daarvoor in Hilversum en in Mexico. Het was in deze periode dat ik een artikel las waar de volgende vraag in stond: 'Is het niet merkwaardig dat mensen lagere en middelbare school en vaak ook een hogere opleiding volgen, en daarna hun werkzame leven doorlopen - zonder dat daarbij hun talenten gestructureerd in kaart zijn gebracht?' Toen ik dat las, was ik mijn eerste gedachte dat als iemand weet hoe dat wél moet, dat ik dat dan wil weten. De uitspraak bleek afkomstig te zijn van de Amerikaanse personeelsfunctionaris Arthur M. Miller. Hij ontwikkelde een methode waarmee hij voor ieder individu een uniek profiel van gemotiveerd gedrag kon vaststellen. Daar heb ik me vanaf dat moment mee bezig gehouden. Eerst twintig jaar als loopbaanbegeleider, en sinds zes jaar met de Stichting Emergo die jonge mensen helpt om goede keuzes te maken.

Al heel vroeg kan je motivatie en talenten van jonge mensen ontdekken. Bijvoorbeeld een moeder ergerde zich aan het onrustige gedrag van haar dochter die door het huis liep te springen, dansen en zingen. Ze stuurde haar regelmatig naar haar kamer om rustig te worden. Totdat ze zich realiseerde dat dit meisje misschien speciale talenten had op dit gebied. Ze veranderde van tactiek en moedigde dit meisje aan om haar talenten te ontwikkelen. Een half jaar later zat dit meisje in het Kinderen voor Kinderen-koor.

Kim Broos beschrijft in haar artikel in de VO-Gids een meisje, Eva, dat eindeloos kon discussiëren over van alles en nog wat. Haar ouders zeggen weleens grappend dat ze zo de politiek in kan. Maar hoewel het wel eens irritant is moeten ze toegeven dat Eva best goed is in het bedenken van scherpe argumenten en prima van verwoorden wat ze vindt. Ik neem aan dat deze ouders daar rekening mee zullen houden bij de keuze van de school waar Eva haar het voortgezet onderwijs gaat volgen. Dit voorbeeld maakt deel uit van het openingsartikel in de VO-Gids 2012-2013 die klaarligt voor de ouders van 180.000 groep 8 kinderen op 5.600 scholen in Nederland.

Hoe help je een kind? Als je een kind kunt helpen om erachter te komen wat het echt interesseert en om zich in die richting te ontwikkelen - zoals ik ook heb verteld in het voorbeeld van het zingende meisje - heb je de meeste kans dat het een succes maakt van zijn of haar leven. Het gaat dus om de onderwerpen waar een kind graag mee bezig wil zijn, en de talenten die hij of zij daarbij gebruikt. De kunst is dan om beroepsrichting te vinden waar deze twee dingen in samenkomen.

Jan was na zijn VWO-examen Vliegtuigbouwkunde gaan studeren in Haarlem. Het boeide hem niet, en bovendien ging Fokker failliet. Hij zwaaide over naar Communicatiewetenschap, geïnspireerd door zijn vader die verantwoordelijk was voor reclame en Corporate Communications bij een multinational. Ook dat werd geen succes. In een ernstig gesprek zeiden zijn ouders tegen hem: "Tot nu toe heb je voor ons gestudeerd, wat zou je nu zelf graag willen worden?". Jan zei bedremmeld: "Automonteur". Zijn vader zei: "Dat vind ik prima, maar dan moet je wel een hele goede worden." Jan was altijd al bezig geweest met het repareren van zijn brommer en had enorme belangstelling voor auto's. Hij ging naar de Automotive opleiding IVA in Driebergen. Hij haalde in twee jaar zijn HBO-diploma. Daarna werkte hij achtereenvolgens in Amerika bij Volkswagen, in Milaan bij Fiat, en heeft hij nu een functie net onder de Raad van Bestuur bij Chrysler in Detroit.

Werken met de talenten die je graag gebruikt en de onderwerpen die je boeien, geldt voor iedereen. Belangrijk is ook dat je uit je werk de voldoening kunt halen die voor jou belangrijk is. Deepak Chopra, de Indiase arts die in Amerika veel bekendheid kreeg door zijn optredens bij Oprah Winfrey, zegt dat het allerbelangrijkste is om je eigen talenten te ontdekken en dan te zien hoe je die in kunt zetten in dienst van de mensheid. Sommige leerlingen zullen geneigd zijn om een beroep te kiezen waar ze veel geld mee kunnen verdienen. Esther en Jerry Hicks zeggen: "Kies werk waar je gelukkig van wordt, dat is een veel directere weg naar levensgeluk dan eerst geld verdienen om daarmee de dingen te gaan doen waar je gelukkig van wordt."

Een prachtig voorbeeld was vorige week op televisie. Het programma Vandaag de Dag van WNL op 22 oktober toonde Klaas Huisman, 85 jaar

oud, de oudste dakdekker van Nederland, die nog iedere dag zijn beroep uitoefent. De interviewer zei dat de meeste mensen het erg vonden dat ze tot hun 67ste moesten doorwerken maar dat hij nog gewoon door ging. Huisman antwoordde: "Dat komt omdat ze geen aardigheid hebben aan hun werk."

Huisman begon om dakdekker te worden omdat hij niet goed kon leren. Dat brengt mij terug op het onderwijs. In september had ik het voorrecht om het symposium van TEDx Education in Amsterdam bij te wonen. Het is verheugend om te zien hoeveel initiatieven er ontplooid worden voor positieve ontwikkeling in het onderwijs. Als voorbeeld wil ik noemen StudentDocent onder de bezielende leiding van Steven van den Tol. Deze organisatie levert studenten die docenten op school kunnen ondersteunen. Er is enorm veel animo onder studenten om dit werk te doen en de StuDo's zoals ze worden genoemd, worden goed opgeleid voor taken die uiteenlopen van surveilleren en zelfstandig les geven. Andere zeer waardevolle organisaties zijn LifeLab, Onderwijs OnStage, en het jonge bedrijf De Filter. Voor wie nog niet van deze organisaties gehoord heeft kan in aanraden om hun website te bezoeken.

Ik ben nog wel geen 85 maar ik kom al aardig in de richting. Mijn werk als loopbaanadviseur met gebruik van de methode van Miller heb ik 20 jaar gedaan. Zes jaar geleden bevond ik mij op een workshop waarin de leider vroeg: "Hebben jullie nog dingen die je nog van plan was om te doen en die je hebt opgegeven?" En toen dacht ik meteen aan mijn wens om mensen op jonge leeftijd te helpen passende studie- en beroepskeuzes te maken. Ik deelde tijdens een bijeenkomst van mensen die met het Miller-systeem werkten dat ik had besloten om deze uitdaging aan te nemen. Zes van de aanwezigen boden meteen aan om mij daarbij te helpen. Er ontstond een werkgroep en niet lang daarna Stichting Emergo.

Wij hebben programma's hebben ontwikkeld voor het maken van passende studie- en profielkeuzes en het vinden van de juiste beroepsrichting. Deze programma's, die wij OntdekJePassie hebben genoemd, geven wij zowel klassikaal als individueel. Ook het hoger onderwijs is geïnteresseerd geraakt. De TU Delft en de Haagse Hogeschool stellen het programma ter beschikking aan 10 middelbare scholen in hun omgeving.

Samenvattend: mijn diepe overtuiging is dat het enige wat je hoeft te doen om iedereen te motiveren is in te haken op wat hen van binnenuit motiveert en hen werk te geven dat daarbij past.

* * * * *